

Datum: 2018-04-18
Handläggare: Simon Lindau
Direktnr:
Diariennr: 2018.272 KS

Kommunstyrelsen

Yttrande till VGR om ny zonstruktur för Västtrafik

Ärendebeskrivning

Frågan om en ny zonstruktur för kollektivtrafiken har diskuterats i många år och under hösten 2017 lades ett förslag fram. I skrivelse från Västra Götalandsregionen (VGR) daterad 2017-10-03 gavs de delregionala kollektivtrafikeråden (DKR) tillfälle att yttra sig över förslag till ny zonstruktur som tagits fram av Västtrafik. Västtrafiks rekommendation är att genomföra konceptet Tre zoner, som utgör en stor förenkling, men bara ett mindre förändringssteg för kund och därmed låg risk för minskat resande.

Vid föregående möte, 2018-02-09 (§32), beslutade DKR att återremittera ärendet för fortsatt dialog mellan presidierna för DKR, VGR:s kollektivtrafiknämnd samt Göteborgs stad angående stadens ställningstagande till förslag till ny zonstruktur. Mötet mellan presidierna genomfördes 2018-02-21. Vid mötet framkom att det råder politisk oenighet i frågan. Det råder även politisk oenighet inom GR, främst gällande var de geografiska zongränserna bör gå.

Samstämmighet och enighet är bärande delar i GR. Utifrån ovanstående bakgrundsteckning väljer GR att avstå från att yttra sig angående VGR:s förslag till ny zonstruktur för Västtrafik. Presidiet för det delregionala kollektivtrafikerådet behandlade ärendet vid sammanträde 2018-03-08 och föreslog då att medlemskommunerna ska uppmanas att skicka egna remissvar till VGR.

Beredningen för Hållbar Utvecklings (BHU) presidium träffas 4 maj och yttranden tas helst emot innan dess. Beslut i ärendet ska efter politisk hantering i VGR slutligen fattas av Regionfullmäktige i juni 2018.

I december 2017 samlades yttranden in till GR från kommunerna. Alingsås kommun tog vid detta tillfälle inget formellt politiskt yttrande, varför det denna gång bedöms som lämpligt. Dock gavs från tjänstemannahåll besked om att kompromissförslaget (se nedan) var det bästa ur Alingsås synvinkel.

Zonförslaget innebär i korthet att Västra Götalandsregionen delas in i tre zoner. Zon A omfattar kommunerna Göteborg, Mölndal, Partille och Öckerö, zon B omfattar kommunerna Kungälv, Ale, Lerum, Härryda och Kungsbacka och zon C omfattar resterande kommuner i Västra Götalandsregionen.

Under processen har ett kompromissförslag lagts fram, där de kommuner i GR som ursprungligen var placerade i zon C flyttas in i zon B (Alingsås, Kungsbacka, Lilla Edet, Stenungsund, Tjörn, Öckerö).

Det finns ingen officiell ekonomisk beräkning på konsekvenserna av förslaget då detta kommer att vara svårt att sammanställa på förhand eftersom det beror på resenärsbeteenden och inte kommer att vara statiskt över tid. Eftersom kollektivtrafikens kostnader numera belastar regionens budget så är det för kommunerna i första hand en fråga om hur det påverkar resenärerna och i förlängningen arbetsmarknaden.

Förvaltningens yttrande

Nedan yttrande har sammanställts av tekniska förvaltningen.

Det är svårt att överblicka konsekvenserna av de förändringar som föreslås då det inte har presenterats en djupare analys av effekterna på resande och ekonomi. Samtidigt får det anses vara svårt att göra denna analys fullt ut då det finns så många olika faktorer som man inte kan förutspå effekterna av. Det blir därför också en fråga om att jämföra dagens mindre lyckade system med ett upplägg som förenklar för resenärerna på flera sätt. Dock kommer faktorer som effekter på bland annat pendelparkeringar, trafikering mm att behöva hanteras.

Ett exempel på hur prisbilden för nya zoner skulle kunna se ut har tagits fram, men det finns inte med i det tidigare remissmaterialet. Utifrån detta material så kan det konstateras att i det ursprungliga förslaget med Alingsås i zon C så skulle det troligen bli dyrare för resenärer jämfört med idag på framför allt sträckan Alingsås – Göteborg. I det kompromissförslag som det refereras till ovan så skulle det istället bli billigare jämfört med idag.

Den stora fördelen med en ny zonindelning är att det radikalt förenklar för resenärerna, och gör kollektivtrafikens zoner mer funktionell och inte som i dagsläget fastlagd utifrån administrativa gränser. Främst kommer detta att vara en förbättring för de resenärer som inte åker dagligen. Förvaltningen ser dock ett stort problem med det ursprungliga förslaget där Alingsås inte på ett naturligt sätt sorteras in i GR-området där Alingsås ingår i den funktionella arbetsmarknaden både organisatoriskt och i praktiken.

Det kompromissförslag som lagts fram kommer på ett helt annat sätt stämma överens med det funktionella geografiska området som invånarna arbetar, studerar och utför merparten av sina resor i. Enligt de preliminära ekonomiska beräkningar som visats så kommer det inte heller göra en så stor ekonomisk skillnad för helheten med att se GR som en helhet.

Den hypotetiska beräkning som presenterats är svår att utgå ifrån i detta ställningstagande, och svårigheten att helt se konsekvenserna av beslutet måste ses som förslagets stora svaghet. Dock behövs en förändring och det kommer alltid att finnas ett visst mått av oklarheter vid denna typ av stora förändringar. De oklarheter som fortfarande finns kommer att behöva belysas och hanteras under en vidare process, vilket VGR förutsätts göra i nära samverkan med kommunerna.

Förvaltningen anser att kompromissförslaget med att hela GR (exklusive fyra kommuner i zon A) utgör zon B blir det bästa för kunden och för arbetsmarknaden i sin helhet.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar kommunledningskontorets yttrande som sitt eget och översänder det till VGR.

Beslutet ska skickas till

TN

Yttrandet skickas till: kollektivtrafik@vgregion.se

Kopia till: jorn.engstrom@vgregion.se, samt jonas.aker@grkom.se

Susanne Wirdemo
Kommundirektör

Simon Lindau
Finansansvarig